

Frokostmøte om skikketshetsvurdering

I regi av studieadministrativ gruppe (SAG)

Skikkethetsvurdering 2025

En overordnet strategi for økt kvalitet og samarbeid innenfor skikkethetsvurdering ved HiØs profesjonsutdanninger

Hvorfor er vi her i dag?

(...i tillegg til frokost og hyggelig selskap)

Hvem er skikkethetsvurdering aktuelt for?

- Alle som er **i kontakt med** studenter har et ansvar for skikkethetsvurdering
- Det er for alle som har studenter viktig å kjenne **formålet med og vurderingskriteriene** for skikkethetsvurdering
- Det er institusjonens ansvar å sørge for at ansatte har nødvendig kunnskap om skikkethetsvurdering
- Betyr ikke at alle har det som en del av sine hovedoppgaver

Jf. Forskrift for skikkethetsvurdering i høyere utdanning

HØGSKOLEN I ØSTFOLD

Økning i skikkethetsaker

Fra 2015 til 2020 har antallet skikkethetsaker ved Høgskolen i Østfold mangedoblet seg.

Høgskolen i Østfold tilbyr mange praksistunge studier. Bildet viser campus i Fredrikstad ved Høgskolen i Østfold. Bård Halvorsen / Høgskolen i Østfold

SKIKKETHET

Rekordhøye tall for tvilsmeldinger

Utdanningene har mottatt rekordmange tvilsmeldinger om studenters skikkethet i 2022.

Strøk 29 ganger, men fikk likevel fortsette som sykepleiestudent

(U)skikket. En sykepleiestudent strøk sju ganger på eksamen i medikamentregning, og totalt 29 ganger på ulike vurderinger. Høgskolen mente hun var uskikket, men Felles klagenemnd var uenig.

Vurderer om nakenmodell er uskikket som vernepleier

Er en student uskikket til å bli vernepleier hvis hun selger toppløsbilder av seg selv? Høgskolen i Østfold skal vurdere saken.

«Skikkethetssteamet»

Skikkethetsansvarlige ved HiØ

Mette Tindvik Hansen
HVO
(20 %)

Hanne Kristine Axelsen
LUSP
(50 %)

Karl-Arne N. Korseberg
Utdanningsavdelingen
(100 % fra 1.11.23)

Referenter

Cecilie Klaunes Nielsen

Nina Jankovski-Jacobsen

Margrethe Karijord Johnsen

Jurist Frode Skogmann

Skikkethetsvurdering

Hva sier lovverket?

Lov om universiteter og høyskoler (universitets- og høyskoleloven)

- § 4-10. Utestenging etter skikkethetsvurdering
  - (1) Skikkethetsvurdering skal foregå gjennom hele studiet
  - (2) Vitnemål for fullført utdanning forutsetter at studenten er vurdert som skikket for yrket

Forskrift om skikkethetsvurdering i høyere utdanning av 30.juni 2006

– hjemlet i Lov om universitet og høyskoler fra 1.april 2005.

<https://lovdata.no/dokument/SF/forskrift/2006-06-30-859>

Rundskriv F-0716: Forskrift om skikkethetsvurdering i høyere utdanning

IKKE I KRAFT

➔ [Gå til opprinnelig kunngjort versjon](#)

Forskrift om skikkethetsvurdering i høyere utdanning (skikkethetsforskriften)

Dato	FOR-2023-10-27-1714
Departement	Kunnskapsdepartementet
Ikrafttredelse	01.08.2024
Endrer	FOR-2006-06-30-859
Hjemmel	LOV-2005-04-01-15-§4-10 , FOR-2023-10-27-1708
Kunngjort	27.10.2023 kl. 15.15
Korttittel	Skikkethetsforskriften

Ny skikkethetsforskrift fra 1.8.24

- Institusjonsansvarlig → skikkethetsansvarlig
- Felles kriterier for alle utdanninger
- Flere juridiske presiseringer
- Krav om skikkethetsvurdering i flere grunnutdanninger
- Krav om skikkethetsvurdering i master- og videreutdanninger som bygger på de utdanningene som er underlagt skikkethetsvurdering og som fører til en spesialisering

Svar fra Kunnskapsdepartementet 12.2.24

- «Det følger av den nylig vedtatte skikkethetsforskriften § 1 andre ledd at institusjonene skal gjøre skikkethetsvurderinger i «master- og videreutdanninger som fører til en spesialisering, og som bygger på én eller flere av utdanningene som er nevnt i første ledd». Det siktes med dette til videreutdanninger som kvalifiserer for en ny yrkesvei eller en ny stilling. Det er ikke ment å omfatte videreutdanninger som er oppdatering og styrking av kompetanse innenfor eksisterende utdanningsnivå og stilling. Kravet må dessuten forstås i lys av formålet slik at det bare gjelder videreutdanninger der studentene under utdanningen eller i yrket som utdanningen kvalifiserer til, møter sårbare grupper, jf. forskriften § 2»

Svar fra Kunnskapsdepartementet 12.2.24

- «Det følger av den nylig vedtatte skikkethetsforskriften § 1 andre ledd at **institusjonene skal gjøre skikkethetsvurderinger i «master- og videreutdanninger som fører til en spesialisering, og som bygger på én eller flere av utdanningene som er nevnt i første ledd»**. Det siktes med dette til videreutdanninger som kvalifiserer for en ny yrkesvei eller en ny stilling. Det er ikke ment å omfatte videreutdanninger som er oppdatering og styrking av kompetanse innenfor eksisterende utdanningsnivå og stilling. Kravet må dessuten forstås i lys av formålet slik at det bare gjelder videreutdanninger der studentene under utdanningen eller i yrket som utdanningen kvalifiserer til, møter sårbare grupper, jf. forskriften § 2»

Svar fra Kunnskapsdepartementet 12.2.24

- «Det følger av den nylig vedtatte skikkethetsforskriften § 1 andre ledd at institusjonene skal gjøre skikkethetsvurderinger i «master- og videreutdanninger som fører til en spesialisering, og som bygger på én eller flere av utdanningene som er nevnt i første ledd». **Det siktes med dette til videreutdanninger som kvalifiserer for en ny yrkesvei eller en ny stilling.** Det er ikke ment å omfatte videreutdanninger som er oppdatering og styrking av kompetanse innenfor eksisterende utdanningsnivå og stilling. Kravet må dessuten forstås i lys av formålet slik at det bare gjelder videreutdanninger der studentene under utdanningen eller i yrket som utdanningen kvalifiserer til, møter sårbare grupper, jf. forskriften § 2»

Svar fra Kunnskapsdepartementet 12.2.24

- «Det følger av den nylig vedtatte skikkethetsforskriften § 1 andre ledd at institusjonene skal gjøre skikkethetsvurderinger i «master- og videreutdanninger som fører til en spesialisering, og som bygger på én eller flere av utdanningene som er nevnt i første ledd». Det siktes med dette til videreutdanninger som kvalifiserer for en ny yrkesvei eller en ny stilling. **Det er ikke ment å omfatte videreutdanninger som er oppdatering og styrking av kompetanse innenfor eksisterende utdanningsnivå og stilling.** Kravet må dessuten forstås i lys av formålet slik at det bare gjelder videreutdanninger der studentene under utdanningen eller i yrket som utdanningen kvalifiserer til, møter sårbare grupper, jf. forskriften § 2»

Svar fra Kunnskapsdepartementet 12.2.24

- «Det følger av den nylig vedtatte skikkethetsforskriften § 1 andre ledd at institusjonene skal gjøre skikkethetsvurderinger i «master- og videreutdanninger som fører til en spesialisering, og som bygger på én eller flere av utdanningene som er nevnt i første ledd». Det siktes med dette til videreutdanninger som kvalifiserer for en ny yrkesvei eller en ny stilling. Det er ikke ment å omfatte videreutdanninger som er oppdatering og styrking av kompetanse innenfor eksisterende utdanningsnivå og stilling. Kravet må dessuten forstås i lys av formålet slik at det **gjelder videreutdanninger der studentene under utdanningen eller i yrket som utdanningen kvalifiserer til, møter sårbare grupper, jf. forskriften § 2»**

Svar fra Kunnskapsdepartementet 12.2.24

- «Etter departementets vurdering er dette kravet særlig aktuelt for videreutdanninger som anestesibarne-, intensiv-, kreft- og operasjonssykepleier, jordmor og helsesykepleier, som er utdanninger som bygger på grunnutdanningen sykepleie»

Svar fra Kunnskapsdepartementet 12.2.24

- «Videreutdanning for lærere vil normalt ikke kvalifisere for en ny yrkesvei eller en ny stilling, men gi dem tyngre kompetanse for å utøve det yrket de allerede er skikketetsvurdert for gjennom grunnutdanningen. Slike videreutdanninger vil derfor normalt ikke være omfattet av kravet i forskriften § 1 andre ledd»

Svar fra Kunnskapsdepartementet 12.2.24

- «Videreutdanning for lærere vil **normalt ikke** kvalifisere for en ny yrkesvei eller en ny stilling, men gi dem tyngre kompetanse for å utøve det yrket de allerede er skikketetsvurdert for gjennom grunnutdanningen. Slike videreutdanninger vil derfor **normalt ikke** være omfattet av kravet i forskriften § 1 andre ledd»

Svar fra Kunnskapsdepartementet 12.2.24

- «Om en videreutdanning gir en spesialisering som gir grunnlag for en ny yrkesvei eller stilling, og dermed er omfattet av kravet om skikketetsvurdering, må institusjonene vurdere konkret».

Hva er skikkethetsvurdering?

Forskrift om skikkethetsvurdering i høyere utdanning (§ 2)

- «Skikkethetsvurdering skal avdekke om studenten har de nødvendige forutsetninger for å kunne utøve yrket. En student som utgjør en mulig fare for liv, fysisk og psykisk helse, rettigheter og sikkerhet til de pasienter, brukere, barnehagebarn, elever, eller andre studenten vil komme i kontakt med under praksisstudiene eller under fremtidig yrkesutøvelse, er ikke skikket for yrket»

Forskrift om skikkethetsvurdering i høyere utdanning (§ 2)

- «Skikkethetsvurdering skal avdekke om studenten har de nødvendige forutsetninger for å kunne utøve yrket. En student som utgjør en **mulig fare for** liv, fysisk og psykisk helse, rettigheter og sikkerhet til de pasienter, brukere, barnehagebarn, elever, eller andre studenten vil komme i kontakt med under praksisstudiene eller under fremtidig yrkesutøvelse, er ikke skikket for yrket»

Forskrift om skikkethetsvurdering i høyere utdanning (§ 2)

- «Skikkethetsvurdering skal avdekke om studenten har de nødvendige forutsetninger for å kunne utøve yrket. En student som utgjør en mulig fare for liv, fysisk og psykisk helse, rettigheter og sikkerhet til de pasienter, brukere, barnehagebarn, elever, **dyr**, eller andre studenten vil komme i kontakt med under praksisstudiene eller under fremtidig yrkesutøvelse, er ikke skikket for yrket»

Forskrift om skikkethetsvurdering i høyere utdanning (§ 2)

- Studenter som vurderes som ikke skikket for en bestemt utdannelse som lærer eller innenfor helsevesenet, kan utestenges fra studiet i inntil 5 år.

Forskrift om skikkethetsvurdering i høyere utdanning (§ 2)

- **Løpende skikkethetsvurdering** av alle studenter skal foregå gjennom hele studiet og skal inngå i en helhetsvurdering av studentens forutsetninger for å kunne fungere i yrket
  - Hvis det er begrunnet tvil om en student er skikket, skal det foretas en **særskilt skikkethetsvurdering**

Forskrift om skikkethetsvurdering i høyere utdanning (§ 2)

- **Løpende skikkethetsvurdering** av alle studenter skal foregå gjennom hele studiet og skal inngå i en helhetsvurdering av studentens forutsetninger for å kunne fungere i yrket
  - Hvis det er **begrunnet tvil** om en student er skikket, skal det foretas en **særskilt skikkethetsvurdering**

Todelt skikkethetsvurdering

Løpende
skikkethetsvurdering

Særskilt
skikkethetsvurdering

Todelt skikkethetsvurdering

Løpende
skikkethetsvurdering

Særskilt
skikkethetsvurdering

Når det er meldt formell tvil om hvorvidt en student er skikket

TVILSMELDING

Særskilt skikkethetsvurdering

- Særskilt skikkethetsvurdering skal som hovedregel **bare** benyttes når andre formelle og uformelle virkemidler i form av veiledning eller lignende ikke har vært tilstrekkelig.

Rundskriv F-07-16

På den ene siden

- Målet er aldri å få flest mulig tvilsmeldinger (særskilte skikkethetsaker)
- Målet er aldri at det skal bli meldt tvil om en student
- Målet er aldri å ikke gi studentene den tilrettelegging de har krav på
- Målet er aldri å ikke gi studentene rom til å modnes og utvikle seg som studenter
- Målet er aldri at det ikke skal være rom for å gjøre feil eller være saklig kritisk
- Målet er alltid å løse utfordringene på lavest mulig nivå

På den andre siden

- Formål: Sikre at pasienter, klienter, brukere, barnehagebarn, elever og andre blir tatt hånd om av en skikket person (Rundskriv F-07-16)
- Det er ingen menneskerett å bli profesjonsutøver
- Gir et verktøy for å ta tak i uønsket atferd

«Jeg trodde du kanskje var som man ser på amerikanske politiserier, hvor «internpolitiet» alltid er ute etter å ta «vanlige» politifolk for den minste ting»

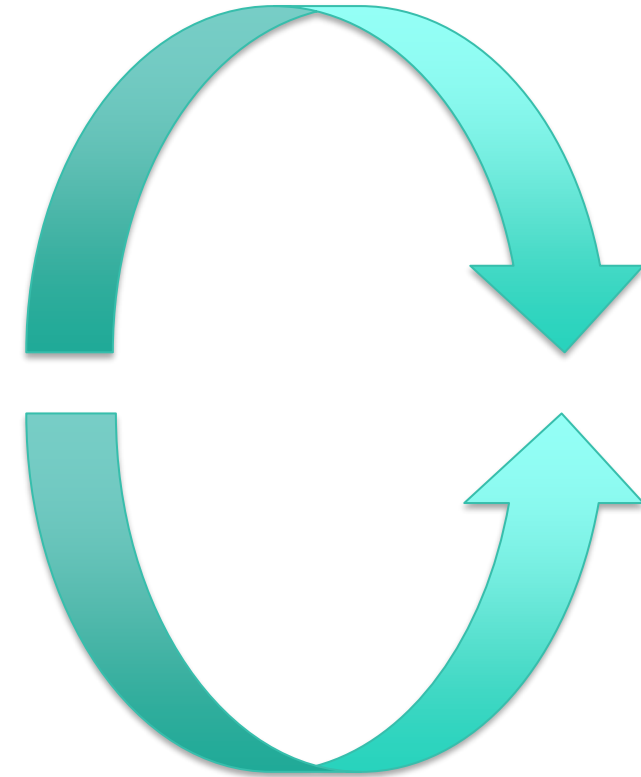
Sentrale verdier

Bevisstgjøring

Avdramatisering

Ansvarliggjøring

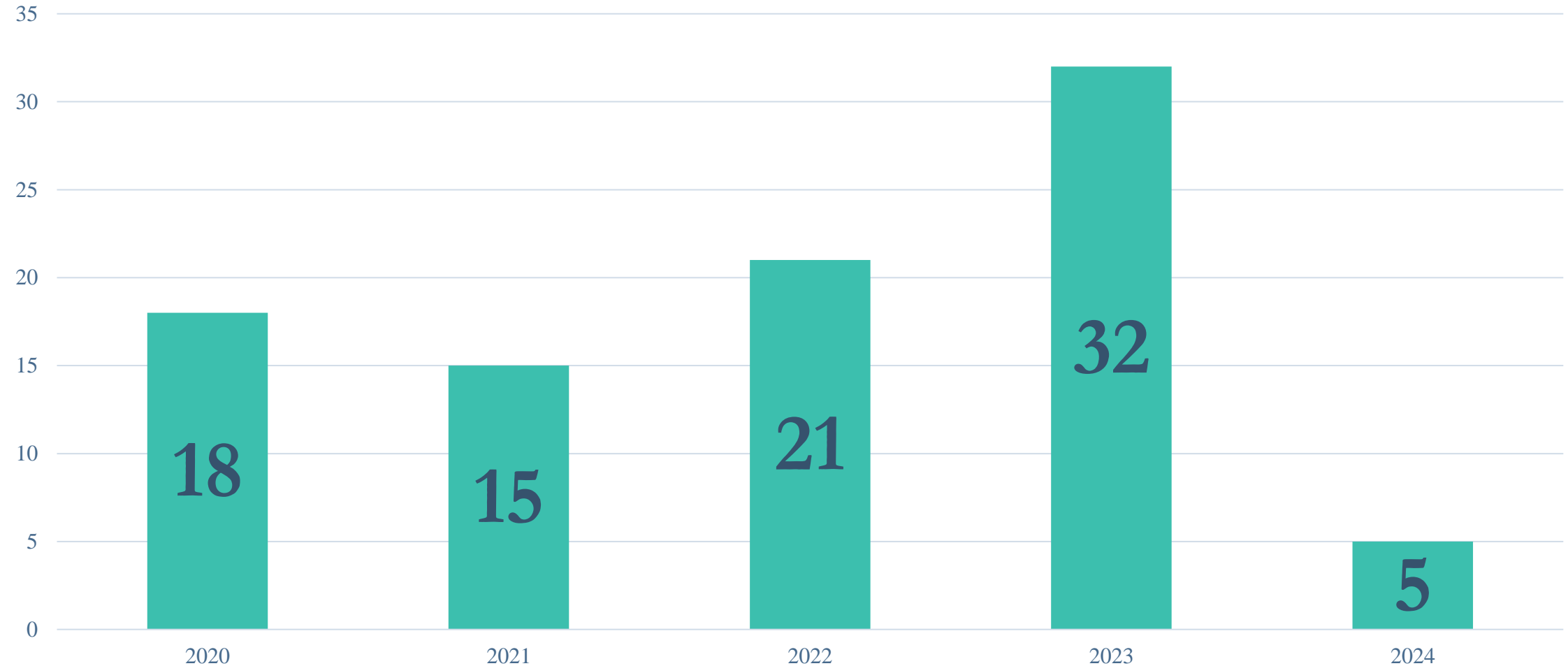
Oppfølging

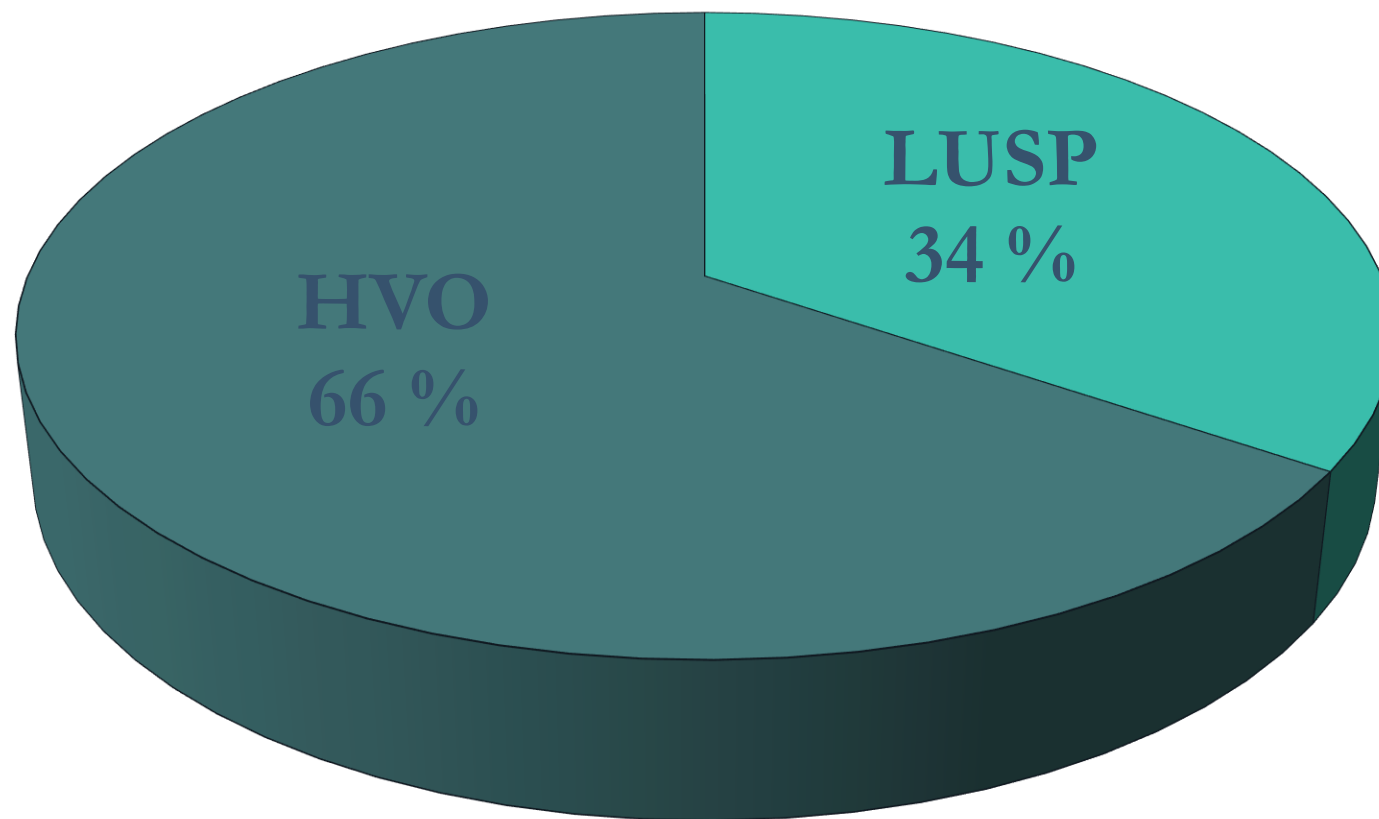
Status for HiØ

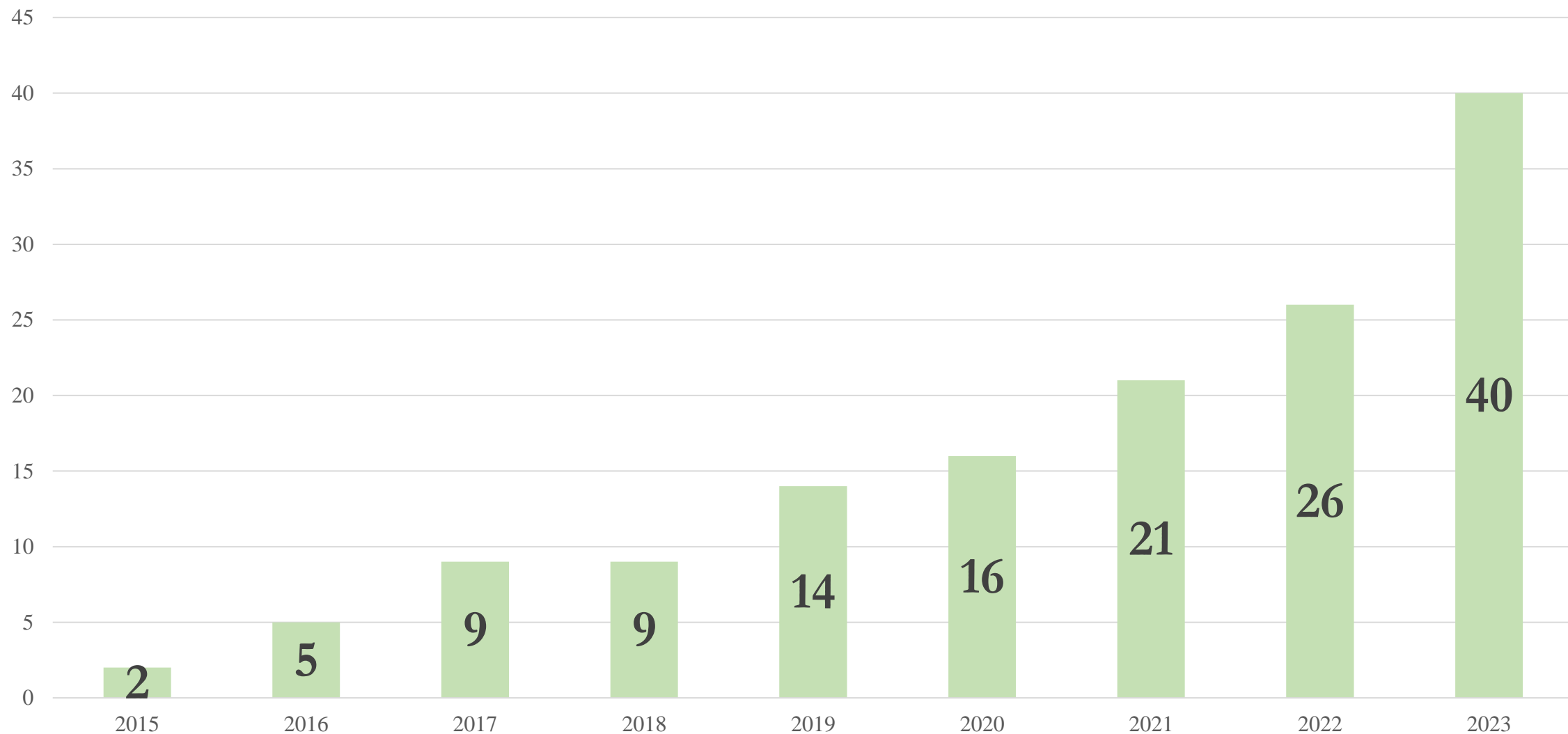
29 nye særskilte skikkethetsaker i 2023

Antall tvilmeldinger pr. år fra 2020 til 2024

Fordeling av særskilte skikkethetsaker på de ulike fakultetene i 2023

Antall skikkethetsaker behandlet årlig ved Høgskolen i Østfold fra 2015-23

Hvem meldte tvil om skikkethet i 2023?

Løpende skikketetsvurdering

Løpende skikkethetsvurdering

- Vurderes gjennom hele studiet.
- Vurderes løpende både i den teoretiske og den praktiske delen av studiet.
- En helt naturlig del av vurderingen av alle studenter.

Løpende skikkethetsvurdering

- Skikkethetsvurderinger foretas uavhengig av resultatene på teoretiske eksamener og i praksisstudiene, og kommer i tillegg til disse vurderingene.
  - Merk: Studenter som tilfredsstillter de faglige kravene som stilles i utdanningen, kan likevel utestenges fra utdanningen hvis de blir vurdert som uskikket for yrket
  - Praksisstudier er typiske arenaer for å vurdere en students skikkethet, men en student kan finnes uskikket til yrket selv om vedkommende har bestått praksisstudiet

Rundskriv F-07-16

Hvem skal vurdere løpende skikkethet?

Eksempel: MAGLU

Hvem skal vurdere løpende skikkethet på MAGLU?

- Hovedansvarlig: Programleder Lin Ramberg
  - Faglærere på MAGLU
  - Praksisfeltet
- Har hver for seg og sammen et ansvar for å vurdere om studenter er skikket for et fremtidig yrke

Programansvarlige

Nina Fladeby

Trond Einar Grønvik

Espen Wilberg

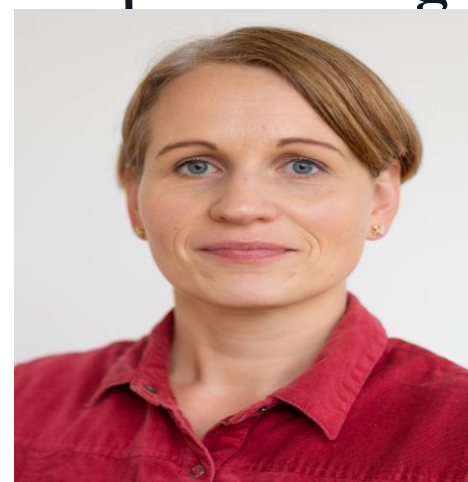
Even Næss

Anette Lie-Jensen

Kristoffer T. Cumming

Hege Simensen

Lin Ramberg

Løpende skikkethetsvurdering i praksis

- Underkjent praksis betyr **ikke** automatisk tvil om skikkethet.
- Ved underkjent praksis bør det alltid **vurderes** å melde tvil om skikkethet.
- Godkjent praksis utelukker ikke automatisk tvil om skikkethet.
- Det kan meldes tvil om skikkethet selv om det ikke er gitt varsel om det halvveis.

Løpende skikkethetsvurdering

- Viktig at løpende skikkethetsvurdering ikke blir sett på som «noe på siden» eller som mindre viktig enn faglig vurdering.
- En helt naturlig del av vurderingen av alle studenter.
- Skal **ikke bare brukes** ved svært alvorlige situasjoner.
  - ...men ei heller benyttes uten solid grunnlag.

Viktige spørsmål

- Løpende skikkethetsvurdering skal være sidestilt med faglig vurdering – hvordan skal vi forholde oss til det?
- Kan vi i større integrere det i kvalitetssikringen av de studieprogrammene det gjelder?

Hva skal vi vurdere på
grunnlag av?

Skikkethetskriterier

§ 3. Vurderingskriterier for lærer- og spesialpedagogiske utdanninger

- a) Studenten viser manglende vilje eller evne til omsorg og til å lede læringsprosesser for barn, unge og voksne i samsvar med mål og retningslinjer for barnehagens og skolens virksomhet.
- b) Studenten viser manglende vilje eller evne til å ha oversikt over hva som foregår i en barnegruppe eller klasse og ut fra dette skape et miljø som tar hensyn til barn, unge og voksnes sikkerhet og deres psykiske og fysiske helse.
- c) Studenten unnlater å ta ansvar som rollemodell for barn, unge og voksne i samsvar med mål og retningslinjer for barnehagens og skolens virksomhet.
- d) Studenten viser manglende vilje eller evne til å kommunisere og samarbeide med barn, unge og voksne.
- e) Studenten har problemer av en slik art at han/hun fungerer svært dårlig i forhold til sine omgivelser.
- f) Studenten viser for liten grad av selvinnsikt i forbindelse med oppgaver i studiet eller kommende yrkesrolle.
- g) Studenten viser manglende vilje eller evne til å endre uakseptabel adferd i samsvar med veiledning.
- h) Studenten viser truende eller krenkende atferd i studiesituasjonen.

Vurderingskriterier for helse- og velferdsutdanninger

- a) Studenten viser manglende vilje eller evne til omsorg, forståelse og respekt for elever, pasienter, klienter eller brukere
- b) Studenten viser manglende vilje eller evne til å samarbeide og til å etablere tillitsforhold og kommunisere med elever, pasienter, klienter, brukere, pårørende og samarbeidspartnere
- c) Studenten viser truende eller krenkende atferd i studiesituasjonen
- d) Studenten misbruker rusmidler eller tilegner seg medikamenter på ulovlig vis
- e) Studenten har problemer av en slik art at han/hun fungerer svært dårlig i forhold til sine omgivelser
- f) Studenten viser for liten grad av selvinnsikt i forbindelse med oppgaver i studiet og kommende yrkesrolle
- g) Studenten viser uaktsomhet og uansvarlighet som kan medføre risiko for skade av elever, pasienter, klienter eller brukere
- h) Studenten viser manglende vilje eller evne til å endre uakseptabel adferd i samsvar med veiledning

Når melder vi tvil?

Viktig!

- Vi skal melde når vi er tilstrekkelig i tvil om en student er skikket
  - Ikke når vi er sikre på at studenten er uskikket

Å melde tvil om skikkethet

- Formell tvil om skikkethet meldes hvis en student oppfyller minst ett av kriteriene for skikkethetsvurdering.
- Tvil skal begrunnes i minst ett av kriteriene.
- Melders plikt å *begrunne*.
- Institusjonsansvarliges ansvar å *undersøke* og eventuelt innstille for utestengelse i skikkethetsnemnd.

Begrunnet tvilsmelding

- Tvilsmeldingen med begrunnelse utfra vurderingskriterier
- Bør være mest mulig konkret
  - Hva har skjedd, hvor skjedde det, hvem var til stede osv.
  - Referere til vurderingskriteriene som fremkommer av *forskrift om skikketet i høyere utdanning*

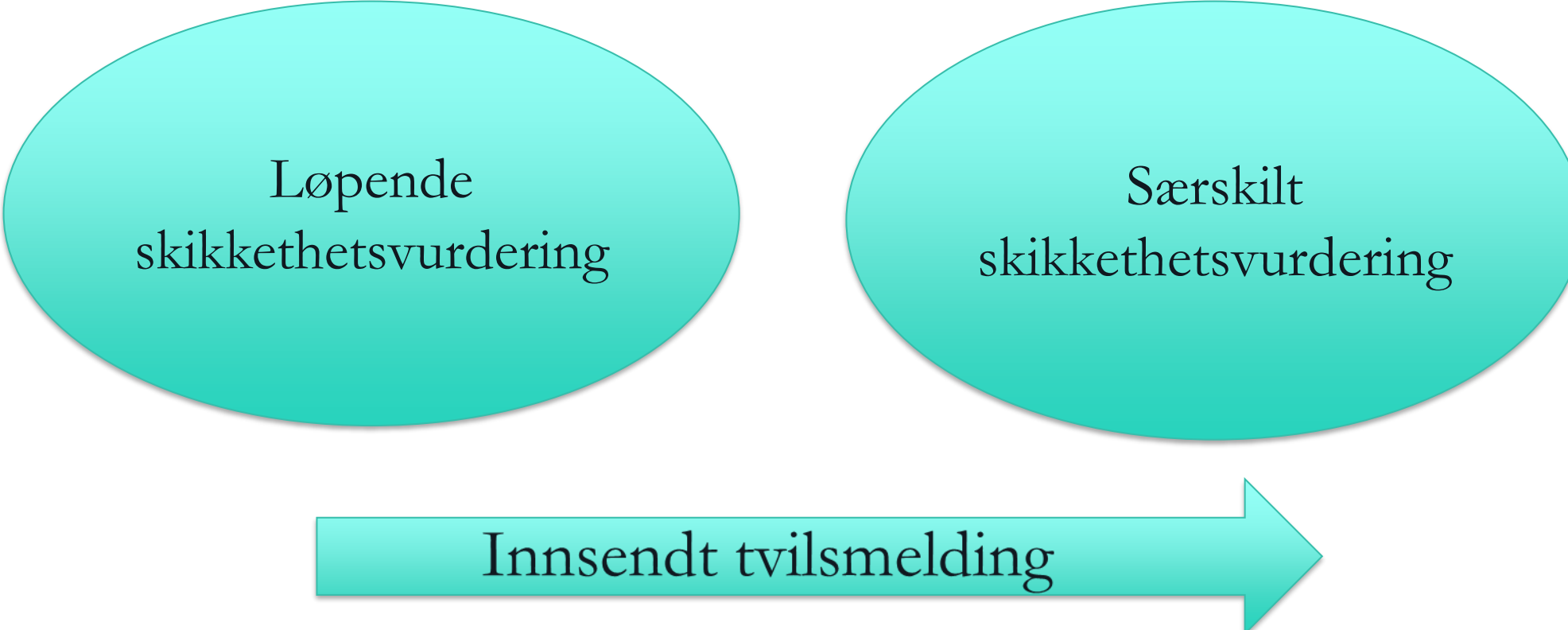
- «Erfaringsmessig opplever institusjonsansvarlige relativt ofte at ansatte og veiledere i praksisfeltet kan bli oppgitt eller sinte når de mener at en student får fortsette, selv om de har meldt fra at de er sikre på at studenten er uskikket. Frustrasjonen er forståelig, men da er meldingen kommet for sent. Det er ikke meldt når det er tvil om skikkethet. Det glemmes dessverre at etter at en tvilsmelding om skikkethet er innlevert, har studenten rett til utvidet veiledning og oppfølging»

(Kildahl, 2020, s. 27)

Særskilt skikkethetsvurdering

Todelt skikkethetsvurdering

Løpende
skikkethetsvurdering

Særskilt
skikkethetsvurdering

Innsendt tvilsmelding

Særskilt skikkethetsvurdering

- Særskilt skikkethetsvurdering skal ikke bare benyttes ved svært alvorlige situasjoner.
- Studenter som det blir meldt tvil om skal ivaretas og følges opp på en god måte, samtidig som tvilsgrunnlaget skal tas på største alvor.
- En tvilmelding er en mulighet til utvikling.
- Tett kontakt med SiØ Råd og helse
(<https://www.siof.no/r%C3%A5d-og-helse>)

Saksgang ved skikkethetsvurderinger

- Tilbud om utvidet veiledning.
  - Studenten får oppnevnt veileder fra veilederkops.
  - 12 timer som utgangspunkt.
  - Stort spenn i tilnærminger.
  - Faglig veiledning tilstrekkelig?
  - Kan ta lang tid.
    - Kan medføre forlenget utdanning, utsatt praksis osv.

Saksgang ved skikkethetsvurderinger

- Vurdering om studenten anses som skikket for yrket, eller ikke.
  - Om utvidet veiledning og oppfølging ikke gir ønsket utvikling hos studenten sendes saken fra institusjonsansvarlig til skikkethetsnemnda ved HIØ, som består av representanter fra praksisfeltet, HIØ og jurist.

Saksgang ved skikkethetsvurderinger

- Vedtak om utestenging kan klages inn for intern klagenemd ved HiØ, og deretter for ekstern klagenemd (nasjonal).
- Dersom studenten ikke regnes som skikket:
  - Vedtak sendes Samordna opptak.
  - Et nasjonalt register over de som er vurdert til ikke å være skikket.

Kontaktinformasjon

- Karl-Arne N. Korseberg
- Tlf: +47 696 08 187 / 92 64 48 99
- E-post: kak@hiof.no
- Kontor: FU1-72